

Inflatie- en groeiverschillen tussen eurolanden beperkt maar hardnekkig

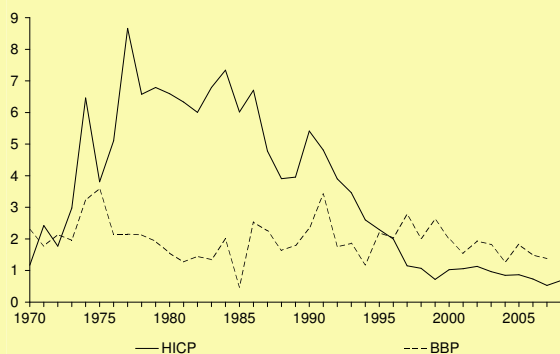
De inflatie in eurolanden loopt dit jaar iets meer uiteen dan in 2007, maar de verschillen blijven veel beperkter dan voor de invoering van de euro in 1999 (zie onderstaande figuur). Inflatieverschillen zijn nu weliswaar klein, maar hardnekkig: landen met een relatief lage of hoge inflatie hebben dat in de meeste gevallen ook in de daaropvolgende jaren. De inflatieverschillen namen vooral af in de tweede helft van de jaren negentig, toen landen zich inspanden om te voldoen aan de voorwaarden voor invoering van de euro. Volgens het Verdrag van Maastricht mocht de inflatie niet meer dan 1,5%-punt hoger zijn dan gemiddeld in de drie EU-landen met de laagste inflatie.

Inflatieverschillen zijn van belang omdat ze binnen het eurogebied tot beleidsspanningen kunnen leiden, bijvoorbeeld over het te voeren monetaire beleid, vooral als het conjunctureel minder goed gaat, zoals nu. Dit geldt niet alleen voor verschillen in inflatie, maar ook voor verschillen in economische groei. Groeiverschillen fluctueerden in het verleden zonder duidelijke trend en waren in 2007 kleiner dan gemiddeld in de voorgaande tien jaar.

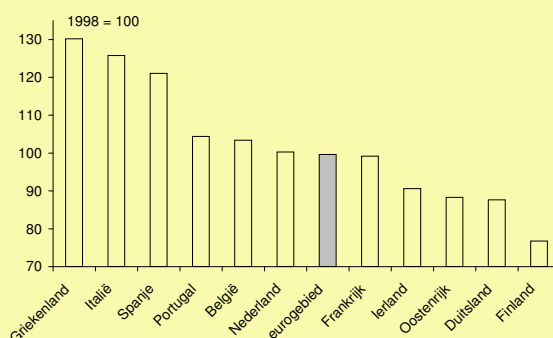
Groei- en inflatieverschillen kunnen wenselijke uitkomsten van aanpassingsprocessen zijn. Dit geldt voor relatief hoge economische groei en inflatie in een land met een relatief laag welvaartsniveau. Deze situatie deed zich in de afgelopen jaren voor in Spanje, Ierland en Griekenland. Portugal, het andere land met een relatief laag inkomensniveau, is er daarentegen de afgelopen zes jaar niet meer in geslaagd om de gemiddelde economische groei van het eurogebied te overtreffen. Duitsland kende de afgelopen jaren relatief lage groei en lage inflatie, een onvermijdelijke fase nadat door de Duitse Eenwording de werkloosheid sterk was opgelopen en structurele aanpassing daardoor noodzakelijk was geworden.

Problematisch is vooral als een euroland een groot aantal jaren achtereen een relatief lage economische groei en relatief hoge inflatie heeft. Dit kan wijzen op de opbouw van onevenwichtigheden die op termijn vermoedelijk zullen leiden tot pijnlijke aanpassingen, die gepaard kunnen gaan met spanningen binnen het eurogebied. Het arbeidskostenniveau per eenheid product is van groot belang voor de prijsconcurrentiepositie en is een goede indicator voor de opbouw van onevenwichtigheden (zie figuur). Vooral in Italië en Griekenland zijn de arbeidskosten per eenheid product in het afgelopen decennium sterk gestegen. Daarentegen werd in de Nederlandse verwerkende industrie de arbeidskostenstijging geneutraliseerd door de productiviteitsstijging, waardoor de arbeidskosten per eenheid product nominaal stabiel waren.

Standaarddeviatie inflatie^{a,b} en BBP-volumegroei^b

Arbeidskosten per eenheid product in de verwerkende industrie, 2007

^a Inflatie: 1970-1997 cpi, daarna HICP. 2008 gelijkgesteld aan juli.

^b Standaarddeviatie voor 12 eurolanden (exclusief Slovenië, Malta en Cyprus).